

Oproep vanuit platform "Belfius is van ons"

Belfius is een opportuniteit

Belfius is een van de vier belangrijkste banken in België. In een sector die wordt gedomineerd door buitenlandse banken is ze een vreemde eend in de bijt: ze is in handen van de overheid en is de voornaamste financier van de publieke sector in het land.

Een bank heeft impact: de investeringen van vandaag bepalen de wereld van morgen. De criteria die een bank gebruikt om te bepalen wie krediet krijgt aan welke voorwaarden en wie niet, veranderen het uitzicht van de economie en de samenleving. Vandaag is er grote nood aan vernieuwing en vergroening van infrastructuur, aan scholen en sociale voorzieningen. Het knelpunt zijn echter voldoende gerichte investeringen en net hier speelt een bank als Belfius een belangrijke rol. Belfius noemt zichzelf immers "de meest lokaal verankerde bank-verzekeraar, volledig gericht op de Belgische samenleving."i De bank is dan ook een geweldige opportuniteit voor de Belgische bevolking op een moment waarop we voor belangrijke economische, sociale en ecologische uitdagingen staan. Het ontbreekt de samenleving echter aan controle om die lokale verankering vorm te geven en te garanderen.

Hoe wordt Belfius vandaag bestuurd?

De reden waarom Belfius vandaag nog bestaat is ons belastinggeld. Geen enkele privé-investeerder was bereid om de Belgische activiteiten van Dexia over te nemen toen die bank voor de tweede keer onderuitging in 2011. De overheid koos ervoor de bank op te kopen voor vier miljard euro. Dat is 363 euro per inwoner van het land.

Vandaag hebben we vis, noch vlees. De overheid is de enige aandeelhouder van de privébank NV Belfius die zich de voorbije jaren wat meer dan Dexia op lokale activiteiten focust, maar zich ook voorbereidde op een privatisering. Herstructureringen, verminderingen van het personeel en het sluiten van agentschappen getuigen daarvan.

Het beheer van de bank gebeurt ver van parlementaire controle en er is in al die jaren nog geen breed en open debat geweest over de toekomst van de bank en haar rol in de samenleving. De klanten, het personeel, gemeenten, de lokale economie en andere groepen zijn allemaal betrokken partij. Toch hebben ze geen deel in de beslissingen over de toekomst van de bank. Een gevolg daarvan is dat de berichtgeving in de media over Belfius zich vaak beperkt tot de gezondheid van de bank en haar waarschijnlijke privatisering.

Onwenselijke privatisering

Een privatisering, zoals door de regering aangekondigd, zou verschillende vormen kunnen aannemen. De bank verkopen aan een buitenlandse groep zou ertoe leiden dat we nóg meer gedomineerd worden door buitenlandse banken. Belfius aan een andere bank in eigen land verkopen – KBC zou zowat de enige optie zijn – zou leiden tot een ongekend sociaal bloedbad en een verdere concentratie in de financiële sector. Daarnaast kan de bank ook nog gedeeltelijk of volledig op de beurs geplaatst worden. Volgens sommigen betekent dit een vorm van 'lokale verankering'. Maar een beursgang zet de samenleving buitenspel: Investeerders die uit zijn op winstmaximalisering zullen de agenda bepalen, of de overheid nu

mee in bad zit of niet. Is er een beter voorbeeld dan de recente geschiedenis van Dexia om aan te tonen hoe onwenselijk de privatisering van een bank is?

Drie criteria voor een democratische controle

Banken waar een heel andere logica dan de winstmaximalisatie van aandeelhouders de plak zwaait, bestaan nochtans. Vandaag bijvoorbeeld in Duitsland en in een niet zo ver verleden ook in eigen land bekleedden openbare – en coöperatieve banken een prominente plaats in de financiële sector.

Deze voorbeelden tonen aan dat het mogelijk is om een bank te integreren in de samenleving waar ze actief is. We roepen dan ook op om Belfius te vermaatschappelijken. Daarvoor zijn drie aspecten van cruciaal belang.

We willen een bank die:

1. werkt op basis van een **maatschappelijke missie** – namelijk het verzekeren van lokale economische ontwikkeling, ten dienste staan van gemeenten en de sociale sector, en het ondersteunen van de ecologische transitie;
2. een **nieuw statuut** krijgt opdat die maatschappelijke missie prioriteit heeft. Hierbij wordt rekening gehouden met economische levensvatbaarheid en stabiliteit van de bank, maar winstmaximalisatie behoort niet tot de doelstellingen;
3. haar **beheer** aanpast, zodat de samenleving waar de bank haar activiteiten uitvoert, via vertegenwoordiging in een maatschappelijk comité kan waken over het naleven van de maatschappelijke opdracht.

De financiële crisis heeft Belfius in onze handen doen belanden. De ondertekenaars willen deze gelegenheid aangrijpen om een breed debat op gang te brengen over de toekomst van Belfius. Belfius is van ons en we roepen organisaties van verschillende strekkingen uit de samenleving op om deze oproep te ondersteunen en deel te nemen aan dit debat.

Ondertekenaars:

FairFin, Financité, CNE, LBC-NVK, FGTB Wallonie, BBTk-SETCA, Masereelfonds, Attac Wallonie-Bruxelles, CADTM, CEPAG, Iteco, Poliargus, Gresea, MOC, Acide en Saw-B.

¹ <https://www.belfius.com/NL/wie-we-zijn/index.aspx>